

متن پرسش

سلام علیکم استاد عزیزتر از جان و گرامی: حضرتعالی در آخرین جلسه تفسیرتون از علامه طباطبایی نقل کردید که ایشان در نهاییه الحکمه فرموده اند با برهان ان به معنای پی بردن از معلول به علت (دلیل) جلو بریم. لیکن استاد بنده یه تتبعی کردم دیدم علامه نظرشون بر این نیست. بلکه فرمودن باید با ملازمات عامه جلو رفت و برهان ان یقین آور نیست. ضمن اینکه در تعلیقه شون بر اسفار فرمودن: «لو تحقق العلم بوجود ذی سبب لتحقق العلم بوجود السبب قبله»؛ و همچنین در عرش مباحث ملاصدرا چون معلول عین الربط برای علت است بنابراین شما در واقع علت را دیده‌اید و به معیت اون معلول رو همونطور که حضرت می فرمایند «ما رأیت شیئا الا و رأیت الله قبله و بعده و معه». مطلبی بود که فکر کردم باید خدمتون عرض کنم. ممنون

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین‌طور که از بعضی نکات کلام جنابعالی می‌توان دریافت کرد، توجه به معلول می‌تواند موجب نظر به علت شود و این غیر از نظر به مفهوم علت است و لوازم آن که معلول می‌باشد. در جمله‌ی حضرت علی «علیه‌السلام» نیز در آینه‌ی معلول، نظر به علت می‌شود که إن شاء الله در آخرین آیه‌ی سوره‌ی جاثیه به آن پرداخته می‌شود. موفق باشید